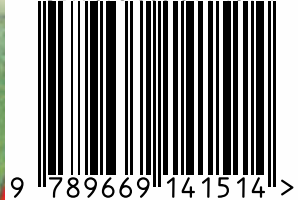

ISBN 978-966-914-151-4

9 789669 141514 >

2018 Eu cercetez lumea Partea I

Eu cercetez lumea

Clasa 1
Partea I

ДЕРЖАВНИЙ ГІМН УКРАЇНИ

Музика *Михайла Вербицького*
Слова *Павла Чубинського*

Ще не вмерла України і слава, і воля,
Ще нам, браття молодії, усміхнеться доля.
Згинуть наші воріженьки, як роса на сонці.
Запануєм і ми, браття, у своїй сторонці.

Приспів:

Душу й тіло ми положим за нашу свободу,
І покажем, що ми, браття, козацького роду.

Eu cercetez lumea

Manualul cursului integrat
pentru clasa 1 a instituțiilor de învățământ
general cu limba moldovenească de predare
(în 2 părți)
Partea I

**Recomandat de Ministerul Învățământului
și Științei al Ucrainei**

Львів
Видавництво «Світ»
2018

УДК 57.081.1(075.2)
Я 11

Перекладено за виданням:

Я досліджую світ : підруч. інтегр. курсу для 1-го кл. закл. заг. серед. освіти : (у 2-х ч.) : ч. 1 / Гільберг Тетяна та ін. – Київ : Генеза, 2018

*Рекомендовано Міністерством освіти і науки України
(наказ Міністерства освіти і науки України від 06.07.2018 № 734)*

Видано за рахунок державних коштів. Продаж заборонено

SEMNE CONVENȚIONALE

– ascultăm, povestim

– observăm, studiem

– lucrăm în perechi/grupe

– îndeplinim sarcinile practice

– gândim

– ne verificăm

Я досліджую світ : підруч. інтегр. курсу для 1 кл. закл. заг. серед. освіти з навч. молдовською мовою / (у 2-х ч.) : ч. 1 / Т. Гільберг, С. Тарнавська, О. Гнатюк, Н. Павич ; пер. О. Кройтор. – Львів: Світ, 2018. – 112 с. : іл.

ISBN 978-966-914-150-7;
ISBN 978-966-914-151-4 (Ч.1)

УДК 7(075.2)

ISBN 978-966-914-150-7;
978-966-914-151-4 (Ч. 1) (молд.)
ISBN 978-966-11-0439-5;
978-966-11-0440-1 (Ч. 1) (укр.)

© Гільберг Тетяна, Тарнавська Світлана, Гнатюк Ольга,
Павич Ніна, 2018
© Видавництво «Генеза», оригінал-макет, 2018
© Кройтор О.О., переклад молдовською мовою, 2018

Vă invităm într-o călătorie interesantă în jurul lumii. O să aflați că în lume sunt multe lucruri interesante și minunate. Călătorie plăcută spre cunoașterea lumii!

EU ȘI ȘCOALA MEA

EU ȘCOLAR. EU ȘCOLĂRIȚĂ.

EU FAC CUNOȘTINȚĂ CU COLEGII MEI DE CLASĂ.

Cu cine și cum ne salutăm? Ce reguli de comportament trebuie respectate în timpul discuțiilor?

Bună! Eu sunt Alexandru.
Care este numele tău?

Salut!
eu sunt Maria.
Vom învăța împreună!

Salutați-vă și faceți cunoștință.

Bună!
Salut!

Bună dimineața!
Bună ziua!

Aveți prieteni mulți?
Cum și unde ați făcut cunoștință?

Ascultați poezia „Cuvinte frumoase”. Ce cuvinte de politețe ați auzit? De ce ele sunt numite „magice”? Ce cuvinte de politețe cunoașteți? Când le folosiți?

„Bună dimineața!”–

Pe toți îi salut.

Bună dimineața

Un bun început.

„Bună ziua vouă!”–

Tuturor vă doresc”.

„Bună seara!”–

la trecători urez.

Și-mi zâmbesc mulțumiți

Oamenii fericiți.

Căci cuvinte bune

Fiecare aude.

Vladlen Biriukov

Câte persoane sunt într-o pereche? Povestiți unul altuia despre sine. Spune data ta de naștere, povestește despre jucăria sau ocupația preferată.

Ascultați regulile de comunicare. Care reguli le respectați voi?

Ai întâlnit persoane cunoscute –salută-te!

Fii politicos, zâmbește.

Nu-l întrerupe pe cel ce vorbește.

Stimează-l pe cel cu care vorbești.

Concluzie.

Politețea nu costă nimic, dar mult oferă.

NOI COLEGI DE CLASĂ

Ce fapte bune îndeplinesc copiii?
Ce fapte bune faceți voi?

Cum copiii se ajută unul pe altul? Va contribui oare ajutorul prietenesc la învățătură?

Compuneți cu ajutorul desenelor reguli de caritate. Completați-le.

Închipuiți-vă că sunteți un uriaș sau eroul unei povești. Ce fapte bune ați face?

Mic dicționar

Caritate – ajutorul voluntar celor ce au nevoie de el.

Colegi de clasă – copiii, care învață în aceeași clasă cu tine.

De ce copiilor le este interesant să petreacă timpul împreună? Ce îi unește pe ei? Ce afaceri comune îi unește pe elevii din clasa voastră?

Explicați sensul proverbelor. Cum înțelegeți fiecare proverb?

- Unul pentru toți – toți pentru unul.
- Prieteni noi să-ți faci, dar de cei vechi să nu te lași.
- E ușor să înveți pe acel, care vrea să știe totul.

De ce trebuie să înveți? Ascultați cum la această întrebare au răspuns copiii. Cu care din ei sunteți de acord? Explicați alegerea.

Eu învăț, pentru că vreau să fiu lăudat.

Eu învăț de aceea, că aceasta vor părinții mei.

Eu învăț, pentru că îmi place să cunosc lucruri noi, necunoscute.

Eu învăț pentru mine.
Aceasta îmi va ajuta în viață.

Concluzie.

Faptele bune aduc bucurie. Ele rămân mereu în amintire. Binele este răsplătit cu bine! În clasă trebuie să domnească relațiile de prietenie.

DE CE TREBUIE SĂ RESPECTĂM REGIMUL ZILEI

Ce facem mai întâi, ce facem după?

Numiți zilele săptămânii. Povestiți despre regimul zilei: la început – regimul unei zile lucrătoare, apoi – al unei zile de odihnă. Când pierdeți mai mult timp? Când mai puțin?

Despre care lucrări, ce îndeplinesc copiii se povestește în poezie?

Dimineața multe trebuie să faci:
Să te speli, mănânci, îmbraci.
Timpul să îl socotești
cu ceasul să-l controlezi:
cinci minute – la spălare,
cinci apoi – la îmbrăcare,
trei –și patru-i așternut,
apoi – ceaiul e băut.
Câteva minute mi-a rămas
să pornesc cu prietenii în pas.
Nu te opri nici o clipă -
și vei ajunge la lecții, la timp, fără frică.

După desenele date povestiți despre regimul zilei a elevilor.
Pentru ce oamenii au nevoie de regimul zilei?

Ghiciți ghicitorile.

1. Ce merge și tot stă pe loc?
Ticăie la capul tău. Și te trezește mereu?
2. Trece parcă-i nevăzut
Repede, de necrezut,
Nu fuge, nu sare,
Rost mare în lume are.

De ce băiatul de pe desen
este obosit ?
Ce sfat îi puteți da?

Știați că...

Cel mai bun mijloc de odihnă și restabilire a
puterilor – este somnul. În timpul somnului copiii
cresc și se dezvoltă mai repede.

Formați un lapbook "Regimul zilei".

Veți avea nevoie de:

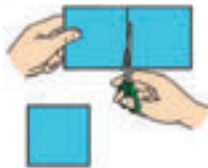

Fiți atenți cum lucrați cu foarfecile!

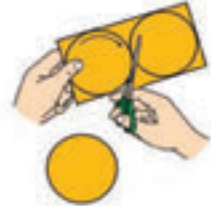
REGULILE DE LUCRU CU FOARFECELE

Astfel se transmit
foarfecile

Astfel se taie
corect o foaie

Astfel se taie
corect cercul

REGULILE DE ÎNCLEIERE A HÂRTIEI

1

2

3

4

Concluzii. Regimul zilei – este ordonarea activităților în timpul unei zile. El îmbină diferite tipuri de activități și relaxații. Regimul zilei ne ajută să distribuim corect timpul.

POSTURA MEA – SĂNĂTATEA MEA

Priviți desenele. Aflați, ce le ajută copiii să-și formeze o postură corectă.

Mic dicționar.

Postură – așezarea obișnuită a corpului în timpul mersului, așezării.

Care din copii e așezat în bancă corect, care – nu ?
De ce gândiți astfel?

Verificați – vă unul pe altul, dacă aveți o postură corectă și stați în bancă corect. Pentru aceasta folosiți – vă de următoarele desene.

Care dintre copii se îngrijește de postura sa? Cum anume? Cum vă îngrijiți voi de postura voastră?

Cum se poartă corect ghiozdanul? Care dintre copiii de pe desen poartă ghiozdanul corect? Ce sfaturi le puteți da?

Antrenați – vă. Prezentați cum se poartă corect ghiozdanul, iar apoi poziția corectă de stat în bancă.

Concluzii.

Cel ce are postură corectă:

- nu obosește repede;
- nu simte durere în mușchii spatelui;
- se simte încrezut și fericit.

Exercițiile sportive vă ajută să vă formați o postură corectă.

CURĂȚENIA ȘI IGIENA PERSONALĂ

Cine pe cine se spală în poezie? Aveți animale domestice? Cum se spală ele?

Pisica-și spală puișorii,
Căprița-și spală iezișorii,
Iar mămica dimineața
Spală copiilor fața.

Și soarele curat răsare,
De după dealul cel din zare,
Cred că și el mamă are,
Că de nu cine l-ar spăla oare?

Ce reguli de igienă trebuie să respecte copiii?

Observați cum este fetița din poezie, este grijulie?
Cum vă îngrijiți voi de curățenia hainelor și
încălțăminteii voastre? De ce este necesar să fiți îngrijiți?

Leneșă e Angelica,
Să facă nu vrea nimica.
Se trezește, lenevește
Toata ziua lânțezește.
Rade-n geamuri dimineața,
Ți-ai spălat ochii și fața?
O întreabă-o vrăbiuță
Țupăind pe o crenguță.
Privindu-i mânuța mică
Care-i tare murdărică,
Pe pisoi îl prinde teama
Și-și mai spală o dată blana.
Rochita e șifonată
Funduța pătată toată,
Pantofiorii cu noroi
Și părul îi stă vâlvoi.
Copiii o ocolesc,
Nici măcar nu îi vorbesc,
Nici nu știe ce să facă,
Nimeni cu ea nu se joacă.

Ce fac copiii să fie îngrijiți?

Care din lucrurile prezentate, trebuie să aibă fiecare persoană?

Mic dicționar.

Igienă – este deținerea corpului și a hainelor în curățenie.

Mijloace de igienă – obiecte, care ajută omul să fie curat și îngrijit.

Pentru ce este necesar să păstrăm curățenia la locul de lucru? Gândiți – vă, influențează curățenia asupra confortului în clasă. Dar acasă?

Priviți desenele. La care masă este comod și plăcut să lucrați? De ce?

Când vă pregătiți ghiozdanul pentru școală?
Ce lucruri vă sunt necesare?

Priviți fotografiile. Ce lucruri sunt în ghiozdan? Ce lucruri sunt în stânga lui? În dreapta lui? Ce lucruri sunt sub masă? Ce lucruri se află între ghiozdan și riglă?

Conluzie.

Respectarea regulilor de igienă ne ajută să păstrăm sănătatea.

Știați că...

Maimuțele au grijă de exteriorul lor și foarte mult timp petrec la "procedurile – cosmetice". Interesant este, că ele se îngrijesc nu de curățenia proprie, ci una de alta. Și încă, acestor animale le place mult să privească chipul din oglindă.

EU ȘI POSIBILITĂȚILE MELE

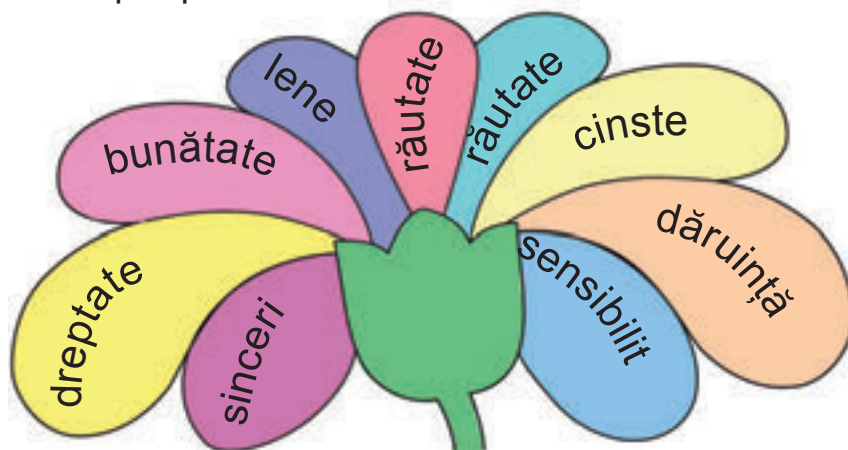
CINE SUNT EU? CUM SUNT EU? CE SUNT EU?

Descrieți înfățișarea copiilor. Ce este comun între ei? Prin ce se deosebesc?

Descrieți-vă calitățile, folosind cuvintele de pe "petale".

Compuneți după plan o povestire despre sine.

1. Eu mă numesc...	5. Cel mai bine eu pot...
2. Am ... ani.	6. Sunt trist, când...
3. Prietenii mei sunt...	7. Sunt bucuros, când...
4. Ocupațiile preferate...	

Ce ocupații au elevii din clasa voastră? Numiți cele mai interesante ocupații după părerea voastră.

Mic dicționar.

Ocupații preferate (hobby) – ocupații favorite sau divertismente.

Știți voi oare, prin ce sunt cunoscuți acești oameni? Cum credeți voi, ce ocupații preferate aveau ei în copilărie?

Andrei Iarmolenko

Tina Karol

Vlad Iama

Cu ajutorul desenelor povestiți despre ocupațiile preferate ale copiilor. Puteți oare avea în același timp câteva hobby? Câte ocupații preferate aveți voi? Numiți-le.

- Cum vă petreceți voi timpul liber?
- Ce fel de cărți vă place să citiți?

• • Ce filme sau desene animate iubiți mai mult?
Explicați de ce?

- Ce doriți să învățați?
- Ce doriți să deveniți în viitor?

- Prin ce vă deosebiți voi unul de altul?
- Ce este comun între voi?

Concluzie.

Toți noi – copiii și maturii, bărbații și femeile – suntem oameni. Un om nu este asemănător cu altul. Fiecare este o ființă unică și irepetabilă în modul său. Omul trebuie să se respecte pe sine și pe cei din jur.

CUM EU CRESC.

Cum ați crescut și v-ați dezvoltat voi? Câți ani aveți?

Cum se schimbă omul de-a lungul vieții sale?

Ascultați poezia. Cum s-au schimbat copii în dezvoltarea lor?

Noi cu Ionel, mititei
Am sădit doi stejărei,
Toată ziua noi lucăm
Copăceii îi udăm,
Iar apoi îi măsurăm:
Ne interesează mult.
Să vedem cât au crescut.
Cine crește mai vioi
Stejăreii sau noi doi?

• Cum oamenii își află înălțimea?

- Care a fost înălțimea corpului vostru la naștere?
- Cum s-a schimbat înălțimea corpului vostru ?
- Cu ajutorul celor maturi măsurați-vă înălțimea. Ce înălțime aveți?

Concluzie.

Toți oamenii sunt diferiți, dar toți de-a lungul vieții cresc și se dezvoltă. Așa continuă viața.

CUM FAC CUNOȘTINȚĂ CU LUMEA

Omul de mic face cunoștință cu lumea ce-l înconjoară. Sțiți voi oare, cu care cuvinte încep primele voastre întrebări? Ați fost voi oare copii curioși? Propuneți întrebări referitoare la fiecare fotografie.

Mic dicționar.

Lumea înconjurătoare – totul ce ne înconjoară pe noi.

Cum și de unde pot fi găsite răspunsurile la întrebările voastre?

Concluzie.

Omul face cunoștință cu lumea înconjurătoare, primind răspunsuri la întrebările sale.

Cum fac cunoștință copiii cu lumea înconjurătoare prin activitate?

Oameni de ce profesii sunt reprezentați pe imaginile date? Cu ce se ocupă ei?

Concluzie.

Omul cunoaște lumea înconjurătoare prin activitățile sale.

A cunoaște lumea înconjurătoare nu este posibil fără să te cunoști pe tine însuți. Pentru aceasta este necesar să înțelegi, **ce pot eu, ce pot face, ce doresc să obțin**. E necesar să analizați faptele și comportamentul vostru. De aceasta depinde viitorul. Crescând, omul se dezvoltă, devine mai puternic, descoperă, mai multe știe și poate.

Ce înseamnă să te cunoști pe tine însuți?

Tu știi că tu ești om?
Știi aceasta sau nu?
Zâmbetul tău – este unic,
Ochii tăi – sunt unici.
Suferința-i una

Vasilii Simonenko

Concluzie.

Fiecare om este unic și irepetabil. Nici când nu a fost și nu va fi nimeni, cum sunteți fiecare din voi.

ORGANELE DE SIMȚ – ASISTENȚII NOȘTRII

Priviți în jurul vostru. Ce puteți vedea? Ce organ vă ajută să faceți acest lucru?

Gustați un măr sau o bomboană. Ce ați simțit? Ce organ v-a ajutat să simțiți gustul? Ce gusturi cunoașteți? Care este gustul vostru preferat?

Ascultați lumea înconjurătoare. Ce sunete auziți?

Miroșiți o portocală sau un alt fruct. Ce ați simțit? Care organ vă ajută să simțiți mirosul?

Atingeți cu mâna unele lucruri care vă înconjoară. De care obiecte v-ați atins? Ce ați simțit?

Stabiliți corespondența dintre obiecte și indicii lor. Lămuriți, care organe de simț vă ajută să faceți acest lucru.

fierbinte

acru

țepos

roșu

Alegeți pentru fiecare desen simțul corespunzător.

Eu
văd
aud
plăcere
simt
observ
gust

Ce cuvinte v-au ajutat?

Concluzie.

Toată lumea înconjurătoare – lumina, sunetele, mirosurile, gusturile – noi le primim cu ajutorul organelor de simț. Omul cunoaște lumea înconjurătoare cu ajutorul văzului, auzului, mirosului, gustului, pipăitului.

OCHII – ORGANUL VĂZULUI

Cu ce vedem noi? Noi vedem cu ajutorul ochilor.
Ochii sunt organe ale văzului.
Cu ajutorul ochilor noi primim informații despre
culoare, formă, mărime

Mic dicționar.

Organ – parte a corpului.

Noi vedem toate obiectele, care ne înconjoară.
De exemplu:

Ce informație primim cu ajutorul ochilor?

culoare și cantitate

formă

mărime

Care indici ai obiectelor, copiii le pot primi cu ajutorul văzului? Care obiect este singur pe masă? Care obiecte sunt mai multe?

Știați că...

Cum percep culoarea animalele?

Pisicile percep culorile gri, verde și albastru. Câinii nu văd culorile portocaliu și roșu. În schimb ei văd foarte bine obiectele în mișcare. Lumea papagalilor este tot atât de pestriță, ca însăși penele lor. Ochii papagalilor percep mai multe culori ca ochii omului.

Văzul ne dă informație despre situațiile periculoase. Noi le vedem și avem posibilitatea să ne protejăm pe noi și pe alții.

Noi vedem cifre, litere, putem să socotim și să citim.

Noi vedem și primim satisfacție de la natură, de la operele de artă.

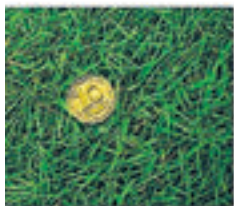
Concluzie.

Ochii – organ al văzului. Este organ par, adică la oameni, ca și la majoritatea animalelor, sunt doi ochi. Cu ajutorul ochilor noi vedem.

OARE SE POATE VEDEA TOTUL CU AJUTORUL OCHILOR

Cum putem vedea obiectele mici și mărunte?

Cum vedem obiectele, care sunt la distanțe mari de noi?

Leșiți în curtea școlii și încercați să priviți obiectele mărunte. Luați cu voi o lupă.

Mic dicționar.

Lupă sau sticlă care mărește – aparat pentru a vedea obiectele mici.

Numiți aparatul, care vă ajută să vedeți mai bine un stol de păsări, luna pe cer, stelele.

Știați că...

Pentru a vedea cele mai mici obiecte, învățații au inventat microscopul. Acest aparat ne dă posibilitate să vedem cele mai mici obiecte, care nu le vedem cu ochiul liber. Cuvântul microscop din limba greacă se traduce ca "observator al corpurilor mici".

Dacă învățații nu vedeau cu ajutorul microscopului microbi și bacteriile, noi până în prezent puteam să ne îmbolnăvim de diferite boli infecțioase. Nu știam, cum și în ce mod pot fi ele tratate.

Concluzie.

Binoclul și ochelarii ajută oamenii să vadă mai bine obiectele. Obiectele mici pot fi văzute cu ajutorul lupei sau al microscopului.

Oamenii, care au văzul slab sau nu văd, se orientează în spațiu cu ajutorul altor organe de simț.

Ce-i ajută pe oamenii, ce au văzul slab sau nu văd, să se orienteze în mediul înconjurător?

Priviți desenul. Ce-l ajută pe om să traverseze drumul?

Priviți imaginile. Povestiți, care sunt cauzele slăbirii văzului. Propuneți câteva sfaturi pentru copii, cum să-și păstreze văzul.

În ce cazuri e necesar să ne folosim de ochelarii din imaginile date.

Concluzie.

Văzul trebuie păstrat. Pentru a avea un văz mai bun, oamenii folosesc obiecte speciale: ochelari, lupă, binoclul.

URECHILE – ORGANE ALE AUZULUI

Ce auzim noi? Cum auzim noi? Ascultați atent sunetele din jur. Ce sunete auziți?

zgomotul mării

șoapta

zgomotul ploii

discuții între persoane

vuietul vântului

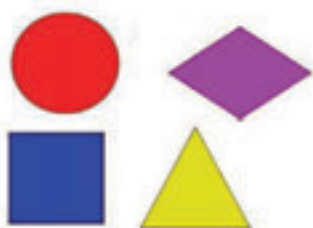
zgomotul automobilului

Noi auzim cu ajutorul urechilor. Urechile – organe ale auzului. Este organ par. Cu ajutorul auzului noi percepem informațiile.

Ce putem percepe cu ajutorul auzului?

Forma

Culoarea

Sunetul

Cu ajutorul auzului noi percepem și cunoaștem sunetele din jurul nostru.

Noi auzim sunetele din natură, muzica. Ascultăm basmele, care ne sunt cunoscute și primim satisfacție. Noi auzim sunetul clopoțelului, care ne înștiințează de începutul și sfârșitul lecțiilor. Noi auzim sunetul trenului, care se apropie de gară.

Cu ajutorul auzului noi putem conversa unul cu altul.

Numiți la început obiectele, care emit sunete slabe, apoi cele ce au sunete – puternice.

Concluzie:

Urechile sunt necesare omului, pentru: să deosebească sunetele, să converseze, să prevină accidentele.

Știați că...

Cum aud animalele? Cum credeți voi, ce-i face prieteni pe uriașul elefant și micuțul fluturaș?

Ei sunt atrași de auzul perfect ce-l au.

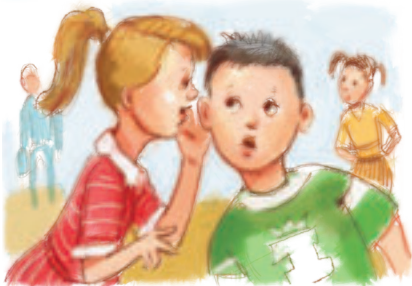
Pisicile au auzul mult mai bun ca al oamenilor.

Un auz perfect au păsările. De asemenea auzul dezvoltat au și furnicile, însă el se deosebește de cel uman. De aceea adresarea noastră nu este auzită.

SE POATE OARE AUZI TOTUL CU AJUTORUL URECHILOR

Când auzul este slab?

Când ascultăm atent o șoaptă.

Când ne aflăm la distanță de locul emiterii sunetului.

Ce obiecte ajută oamenii să aibă un auz mai bun?
Care aparate au elemente pare?

Fonendoscopul, boxe și aparatul auditiv ajută să auzim mai bine sunetele, care sunt greu percepute de urechi.

Știați că...

Omul, cu auzul slab, poate conversa cu alte persoane prin limbajul gesturilor. În limbaj literele și unele cuvinte sunt prezentate prin gesturi.

Propuneți unele sfaturi pentru a păstra auzul.

Este periculos să curățăm urechile adânc în interior. Poate fi afectat timpanul urechii. Muzica puternică, poate afecta auzul. Este mai bine să folosim căștile nepericuloase.

Concluzie.

Auzul trebuie păstrat. În perioada rece a anului acoperiți capul. Atent curățați urechile în interior, în cazuri necesare adresați-vă la medic. Oamenii cu auzul slab, se folosesc de aparate de auz și conversează prin gesturi.

PIELEA – ORGAN AL PIPĂITULUI

Priviți fotografia. Ce simțim noi?

Noi simțim cu ajutorul pielii. Pielea – organul pipăitului. Cu ajutorul pielii noi primim diferite informații.

Ce percepem noi cu ajutorul pipăitului?

Forma

Culoarea

Sunetul

Ce este rece? Ce este cald?

Jocul "Sacul fermecat". Recunoașteți prin pipăit obiectele din sac.

Oamenii au nevoie de îmbrățișări.

Omul simte durerea (înțepătura, zgârietura, lovitura) și se comportă atent.

Cu ajutorul pipăitului omul simte răceala, căldura. Sensibilitatea pielii ne dă posibilitatea să ne ferim de îngheț, arsuri.

Cu ajutorul desenelor,
povestiți cum trebuie îngrijită pielea.

Ce poate provoca traume pielii?

Cum ne putem apăra de traume?

Propuneți sfaturi, când trebuie spălate mâinile.

Concluzie.

Pielea – organul pipăitului. Cu ajutorul pielii omul simte frigul, căldura, durerea.

Din linguri de lemn sau plastic confecționați o păpușă.

Aveți nevoie de: o lingură sau o lopățiță din lemn sau plastic, ață de culoare neagră pentru împletit, hârtie creponată color, sau o bucățiță de material, panglică de atlas și clei.

Efectuați succesiv:

Dați-le nume păpușilor voastre. Pregătiți un mic spectacol, în care povestiți, că pielea este un organ important de pipăit al omului.

NASUL – ORGANUL MIROSULUI

Ce percepem noi cu ajutorul mirosului? Mirosurile
căror obiecte sunt plăcute, a căror – nu?

Se poate cu ajutorul mirosului, să se stabilească
conținutul fiecărei sticle?

Faceți experimentul: legați sau închideți ochii. Încercați cu
ajutorul mirosului să stabiliți conținutul fiecărei sticle.

Ce percepem cu ajutorul nasului?

Mirosul

Sunetul

Culoarea

Mirosul căror obiecte vă place? Ce mirosuri vă sunt neplăcute?

De ce omul are nevoie să distingă mirosurile?

Noi simțim mirosurile și putem deosebi alimentele proaspete de cele stricate.

Noi simțim mirosul de fum și înțelegem, că ceva arde și trebuie să fim atenți.

Noi simțim mirosul și primim plăcere.

Concluzie.

Nasul – organ al mirosului. Cu ajutorul nasului omul distinge diferite mirosuri.

LIMBA – ORGANUL GUSTULUI

Ce simțim cu ajutorul limbii?

Numiți alimentele care au gust dulce. Care produs este sărat? Acru? Amar?

sărat

acru

dulce

amar

Concluzie.

Cu ajutorul limbii noi percepem gustul. Omul distinge următoarele gusturi de bază: dulce, sărat, acru, amar. Nu trebuie să încercăm la gust produsele necunoscute!

Știați că...

Animalele tot iubesc produsele dulci.
Exemplu: dulciurile - hrana preferată a cailor.
Sunt animale care nu consumă hrană amară.

Pentru ce omul are nevoie de organele de simț?
Câte organe de simț are omul? Numiți animalele,
care au același număr de organe de simț precum omul.
Prezentați un mini-proiect.

de pipăit
(tactil)

auzul

gustul

vederea
(văzul)

mirosul

ȘCOALA MEA

SIGURANȚA DRUMULUI SPRE ȘCOALĂ

Ce este ilustrat în aceste imagini? Pentru cine sunt destinate aceste părți ale străzii?

Strada este împărțită în partea carosabilă și trotuar. **Trotuarul** este partea străzii rezervată pentru pietoni. **Partea carosabilă** – partea unui drum destinată circulației autovehiculelor. Un trotuar este separat de secțiunea de circulație pentru vehicule cu **bordură**. Partea carosabilă – este zona foarte periculoasă!

Pe unde circulă pietonii? Unde circulă mașinile?

Ghiciți ghicitoarea.

Trotuarul – este calea,
Pe ea noi mergem pe jos.
Toți cei ce circulă pe trotuare,
Se numesc - ....

• Cum se numește partea străzii pe care circulă pietonii?

- Când pietonii pot circula pe partea carosabilă?
- De ce la intersecție trebuie să fim foarte atenți și precauți?
- Cum trebuie să circulăm pe trotuar, astfel încât călătoria să fie în siguranță?
- Pe care parte a trotuarului trebuie să circulăm?

Priviți aceste semne. Ce reprezintă ele?

Care semn se amplasează lângă trecerea de pietoni?

Forma cărei figuri geometrice are fiecare semn?

Semnele rutiere îi ajută pe șoferi și pietoni.
Semnele rutiere pot fi de interdicere și permisiune
pentru circulație, pot anunța despre pericol.

Cum se trece corect partea carosabilă?

- Descrieți calea de acasă spre școală.
- Observați, ce semne întâlniți în calea voastră spre școală.
- Ce semne sunt amplasate lângă școală?

Concluzie.

Pe roșu să nu traversezi:
Fii atent, acum oprești.
Când e galben, nu pornești,
Dar aștepți, te pregătești.
Verdele dacă te cheamă,
Tu să treci fără de teamă.
Aceste reguli nu le uita –
Pentru siguranța ta!

FACEM CUNOȘTINȚĂ CU SĂLILE ȘCOLARE

Faceți o excursie prin școală.

Vizitați sălile școlare – sala de sport, biblioteca, bucătăria, sala de festivități.

Ce săli sunt în școala voastră? Cum trebuie să te comporti în ele? Care sală îți place mai mult? De ce? Privește desenul. Arată și povestește despre sălile redată în imagine. Câte sunt ele?

Privește imaginile cu sălile de clasă. Povesteți despre destinația lor.

Persoane a căror profesii muncesc în școală? În ce cazuri ne putem adresa lor?

Concluzie.

Școala – este casa noastră. În școală muncesc persoane de diferite profesii. Să respectăm munca lor!

PLIMBARE PRIN CURTEA ȘCOLII

Vizităm curtea școlii. Ce putem vedea în curtea școlii?

Excursie în curtea școlii.

1. Ieșiți afară și aruncați o privire în curtea școlii.
2. Ce ați văzut în curtea școlii?

Respectați regulile de conduită în timpul excursiei.

1. Fără permisiunea profesorului nu părăsiți locul în care vă aflați.

2. În caz că vă simțiți rău, imediat anunțați profesorul.

3. Nu vă atingeți de obiecte necunoscute, ele pot fi periculoase.

Studiați obiectele din curtea școlii.

- Ce plante cresc în curtea școlii? Cum sunt ele? Descrieți una din ele.
- Ce sunete auziți în curtea școlii? Ale cui sunt aceste sunete?
- Ce obiecte naturale și create de om sunt în curtea școlii? Descrieți câte unul din aceste obiecte.
- Ce clădiri publice se află în apropierea școlii? De ce ele sunt numite așa?

Povestiți ce ați aflat nou despre mediul înconjurător – curtea școlii.

Totul ce ați observat se poate uni în grupe.
Numiți aceste grupe.

Caracteristicile	Obiecte naturale	Obiecte create de om (artificiale, antropice)
Culoarea		
Forma		
Moale/tare		

Privește semnele. Ce pot ele să însemne?
Ce semne ați amplasa în curtea școlii?

Concluzie.

Suntem înconjurați de obiecte naturale și obiecte create de om. Toate obiectele create de către om se numesc artificiale.

CLASA NOASTRĂ

Priviți atent sala de clasă. Povestește ce și unde este amplasat.

Comparați sala de clasă a voastră cu cea din imagine. Ce au ele comun? Prin ce se deosebesc?

Numiți zonele sălii de clasă. În care zonă vă simțiți mai confortabil?

Priviți semnele. Ce înseamnă ele? Care din aceste semne le-ați fixa în sala voastră de clasă?

Care dintre elevi respectă regulile de comportament în clasă? Care pot fi urmările încălcării regulilor de comportament?

Sala de clasă – locul unde voi învățați, discutați unul cu altul, vă odihniți în timpul recreațiilor. De aceea, fiecare trebuie să se simtă aici bine. Ce ați dori să schimbați în sala de clasă a voastră? Cum se poate decora sala de clasă?

Faceți un panou „Clasa noastră” după exemplu dat sau planul propriu.

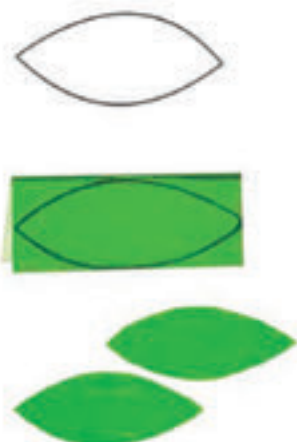
Pentru crearea panoului se pot folosi diferite tipuri de hârtie.

Aveți nevoie de:

hârtie colorată, creion simplu, creioane colorate, clei PVA, foarfece.

Efectuați succesiv:

Cu panoul creat decorați sala de clasă.

Concluzie.

În școală și în sala de clasă respectați regulile de conduită.

PLANTELE DE CAMERĂ

Priviți imaginile, în care sunt arătate plantele de cameră. Ați mai văzut cândva aceste plante? Unde? Care din ele sunt în sala de clasă a voastră? Ce plante cresc la voi acasă?

Plantele de cameră din sala de clasă a noastră

violetele

cactusul

tradescanția

dracena

orhidee

aloe

geranium

monstera

kalanchoe

Care dintre plante sunt mai multe în imagine: cu flori sau fără flori? Cu câte sunt mai multe?

De ce oamenii cultivă plante de cameră în încăperile în care locuiesc?

Pentru decor

Vindecă

Curăță aerul

Adună praful

CUM SĂ ÎNGRIJIM PLANTELE DE CAMERĂ

Cine de la voi din clasă îngrijește plantele?
Oare toate plantele au nevoie de aceeași îngrijire?

Regulile de îngrijire ale plantelor de cameră

1. Se cunosc două tipuri de udare a plantelor de cameră:

- în solul din ghiveci;
- în palet.

2. Afânarea solului
cu ajutorul unui
băț ascuțit.

- îndepărtarea
prafului cu
ajutorul periuței
(frunza
pufoasă);

3. Ștergerea frunzelor:

- cu o cârpă umedă
(frunza netedă).

Numiți obiectele, care sunt necesare, pentru
îngrijirea plantelor de cameră.

Priviți desenele. Pe care din aceste desene fetița udă corect florile?

Care plante sunt înfățișate în poze? Comparați-le. Explicați ce s-a întâmplat cu planta din poza a doua. Ce trebuie de făcut să nu se întâmple aceasta?

Concluzie.

Plantele de cameră înfrumusețază locuința, o fac mai confortabilă, curăță aerul. Fără o îngrijire permanentă plantele pot muri. Nu uitați să le îngrijiți!

ÎNVĂȚĂM SĂ INTERACȚIONĂM

Cu care dintre acești copii ai vrea să te imprietenești?

Serghei

Sofia

Lenuța

Taras

Un zâmbet prietenesc te îndeamnă spre conversație, ajută să treci peste neîncredere, vigilență față de persoana cu care discuți. Un zâmbet sincer este un semn al omului deschis, cinstit, educat, prietenos. Zâmbetul prietenos – calea spre inima omului politicos.

Ce compliment i-ați spune Mariei?
Faceți complimente unul altuia.

Maria, îmi face plăcere să prietenesc cu tine!

Rețineți! Cuvintele „magice” se rostesc din inima sinceră.

Explicați de ce copiilor le este interesant să petreacă timpul împreună. Ce îi unește pe ei?

Voi de acum știți că sunt reguli de circulație, reguli de conduită, de comportare în școală și în clasă. Cum considerați, trebuie respectate regulile la joacă? Ce jocuri cunoașteți? Ce reguli au? De ce ele trebuie respectate?

Povestiți despre jocul preferat și regulile lui.

Compuneți după desene o povestire.

În ce jocuri doresc să se joace prietenii voștri? Aflați de la cei maturi în ce jocuri se jucau ei în copilărie. În ce jocuri vă jucați împreună cu întreaga familie?

Concluzie.

Tineți minte, multe puteți să învățați de la colegii de clasă și să-i învățați ceea ce știți și puteți singuri!

EU ȘI LUMEA ÎNCONJURĂTOARE

CUM EU STUDIEZ LUMEA ÎNCONJURĂTOARE

DE CE SE PETREC OBSERVAȚII

Vă place să vă plimbați în grădină sau în parc? Ce lucruri interesante puteți vedea în natură? Pe cine și ce puteți observa?

Care anotimp este redat pe desen?
După care caracteristici ați aflat că este acest anotimp?
Găsiți deosebiriile dintre aceste desene.

Cercetătorului îi este important să poată face observații. Observație – cercetare atentă a obiectelor și schimbărilor, ce au loc în mediul înconjurător.
Toți învățații – sunt cercetători.

Ați avut ocazia să urmăriți cum rândunica își construiește cuibul?

În imagine e redat, cum pasărea începe să-și construiască cuibul. Urmărind comportamentul ei, se poate afla:

- cum rândunelele aleg locul pentru cuib;
- de unde și cum iau material de construcție;
- cum încep și cum termină munca.

PLANUL OBSERVAȚIILOR:

1. Stabiliți scopul.
2. Alcătuiți planul.
3. Fixați (notați sau desenați) rezultatele.
4. Faceți concluzii.

Dacă aveți animale domestice (papagal, pisică, câine sau alte animale) faceți observații asupra comportamentului lor. Pregătiți o povestire despre animalul îndrăgit după următorul plan.

1. Numele și porecla animalului.
2. Cum este el – mare sau mic?
3. Ce fel de culoare are blănița sau penele?
4. Ce mănâncă?
5. Cum se comportă cu stăpânii, când aceștia sunt alături?

Puneți o ramură tăiată de cais sau liliac în apă.
Notați data când ați început observațiile. Peste cât timp au apărut frunzele?

Concluzie.

Capacitatea de observație – este importantă pentru fiecare cercetător. Toți cercetătorii notează rezultatele cercetărilor lor.

Știați că..

Rândunelele se nasc și cresc vara în cuiburile de sub acoperișurile caselor noastre. Toamna migrează în țările calde. Când în Ucraina este iarnă, rândunelele trăiesc în Africa. Primăvara păsările se întorc la noi.

DE CE EFECTUĂM EXPERIMENTE

La multe întrebări răspunsul îl putem găsi în manuale. Răspunsul la unele întrebări îl putem afla cu ajutorul experimentelor.

Mic dicționar

Experiment – reproducerea unui fenomen în anumite condiții cu scopul de cercetare.

Efectuați experimentele „Lămâia ce înoată” .
Ascultați instrucțiunile. Priviți imaginea.

Gândiți-vă, ce se va întâmpla cu lămâia dacă o vom pune într-un pahar cu apă. Verifică presupunerile efectuând experimentul.

Ce se va întâmpla cu lămâia în apă dacă o vom curăța de coajă?

Aveți nevoie de: două pahare cu apă, lămâie, cuțit, fundișor de lemn.

Experimentul 1.

1. Turnați apă în pahar.
2. Introduceți lămâia în apă.
3. Ce observați?

Concluzie. Lămâia nu a căzut la fundul paharului, dar plutește în apă.

Experimentul 2.

1. Turnați apă în pahar.
2. Curățați lămâia de coajă.
3. Faceți presupuneri ce se va întâmpla cu lămâia în apă.
4. Introduceți lămâia în apă.
5. Ce observați? S-au justificat presupunerile voastre?

Concluzie. Lămâia a căzut la fundul paharului, deoarece miezul lămâiei s-a îmbibat cu apă.

Coaja protejează lămâia de ploaie când ea crește.
Coaja – barieră, care protejează lămâia.

Rețineți! După efectuarea experimentului faceți curat pe masa de lucru, spălați tacâmurile și mâinile!

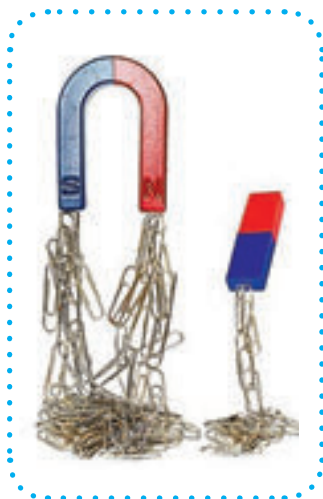
Efectuați un experiment cu magneți, pentru a determina pe care obiecte le atrage, pe care – nu.

Aveți nevoie de: doi magneți – unul mare și unul mic, agrafe, un pahar cu apă.

Experimentul 1.

1. Luați doi magneți: unul - mare, unul - mic.
2. Țineți magneții lângă agrafele de metal.
3. Ce observați?

Concluzie. Magnetul mare atrage mai multe agrafe decât magnetul cel mic.

Experimentul 2.

1. Luați paharul cu apă.
2. Așezați în pahar obiecte de metal: agrafe, cuie din fier.
3. Treceți cu magnetul pe pereții paharului.
4. Ce observați?

Concluzie. Magnetul atrage obiectele de metal chiar prin apă și pereții paharului. Forța magnetică acționează prin hârtie, lemn, stofă și alte materiale.

**Fiți atenți cu obiectele
ascuțite și înțepătoare!**

Exprimați-vă părerea, care obiecte din imagine vor fi atrase de magnet. Efectuați experimente și verificați presupunerile voastre.

Numiți obiectele care au fost atrase de magnet. Faceți concluzii. Care dintre obiecte au fost mai multe?

Concluzie.

Obiectele de metal au proprietăți magnetice.

În care imagine sunt redați copiii, care studiază natura cu ajutorul observațiilor? Care dintre copii efectuează experimente? Cum ați aflat?

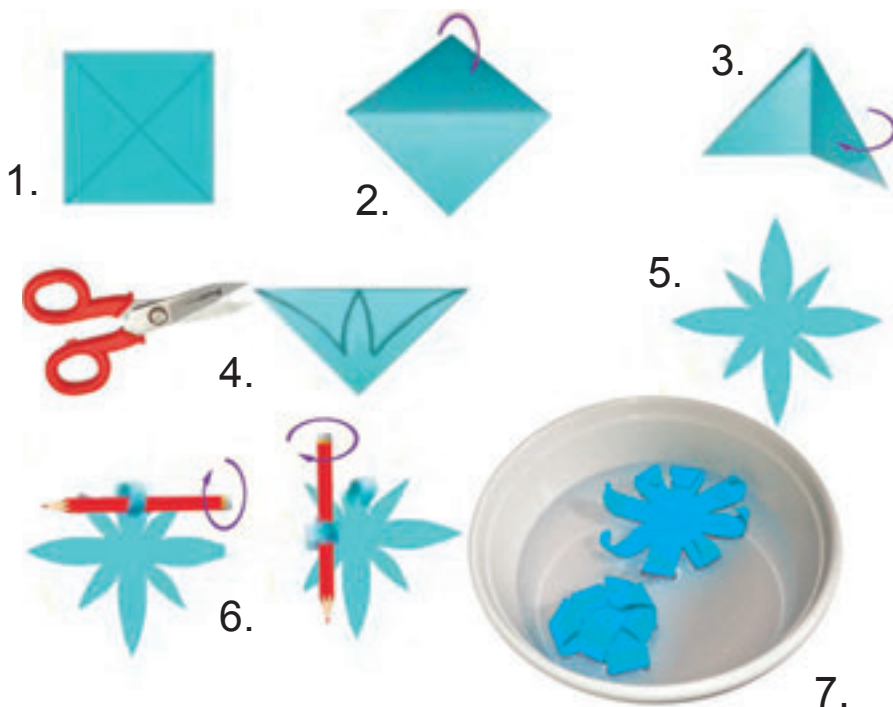

Confecționați floarea „Nufărul” din hârtie. Efectuați experimente, pentru a vedea dacă floarea de hârtie va pluti în apă. Faceți concluzii.

Aveți nevoie pe: hârtie, foarfece, creion, apă, vas mic.

Efectuați succesiv:

Concluzie.

Natura se investighează cu ajutorul experimentelor.

Știați că...

Magneții mari sunt folosiți, pentru a ridica încărcături mari, spre exemplu – automobilul.

PENTRU CE EFECTUĂM MĂSURĂRI

Pentru a afla mai multe informații despre unele obiecte sau fenomene trebuie efectuate diferite experimente. Pentru a afla forma obiectelor, dimensiunile și masa lor, temperatura ș.a. Pentru aceasta oamenii fac măsurări cu ajutorul aparatelor speciale.

Numiți aparatele. Ce se poate măsura cu ele?
Ați avut ocazia să vă folosiți de ele? De care?

Rețineți! Cu obiectele de sticlă trebuie să fii foarte atent!

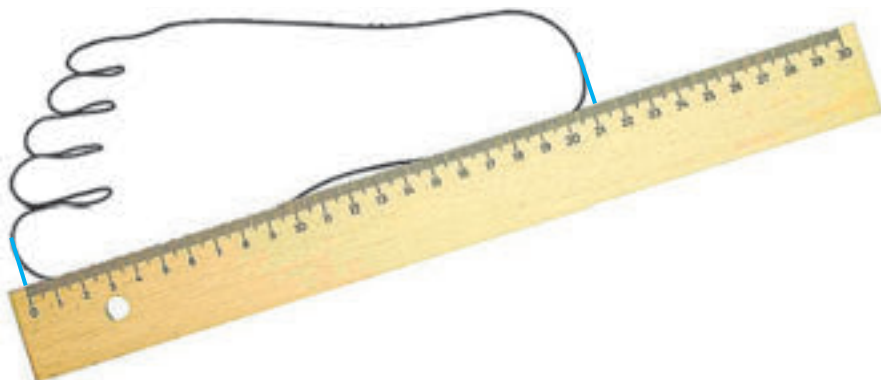

Aflați mărimea încălțăminteii voastre. Pentru aceasta aveți nevoie de: o foaie de hârtie, creion, riglă.

1. Așezați piciorul pe hârtie, astfel ca el să fie în întregime pe podea. Desenați cu ajutorul creionului conturul piciorului.

2. Măsurați cu ajutorul riglei lungimea desenului pe hârtie. Aceasta va fi mărimea încălțăminteii voastre în centimetri.

Care din obiectele date se pot studia făcând măsurări? Ce proprietăți ale lor se mai pot investiga?

Concluzie.

Măsurarea – metoda investigării, care îi ajută omului să cunoască lumea înconjurătoare.

Știați că...

Oamenii zilnic folosesc aparate de măsurat: contoare de gaz, contoare de energie electrică, contoare pentru măsurarea apei ș.a. Aceste aparate îi determină pe oameni să economisească resursele naturale și banii proprii.

CU AJUTORUL CUI NOI INVESTIGĂM

Pentru a face investigații se folosesc diferite aparate.

Obiectele mici se studiază cu ajutorul aparatului de mărit – lupa. Lupa de mână mărește imaginea obiectelor de două și mai multe ori.

Țineți lupa de mâner. Nu atingeți cu degetele sticla.

sticla de mărit
(lentila)

cadru

mâner

Priviți cu ajutorul lupei textul din manual, frunza unei plante de cameră sau nasturele de la haină.

Sunt aparate de măsurat și aparate de mărit. Numiți-le.

Aparate de mărit

Aparate de măsurat

Numiți aparatele pe care le cunoașteți. Care dintre aceste aparate sunt la voi acasă? În ce scopuri le folosește familia voastră? De care aparate te-ai folosit? Ce ați cercetat cu ajutorul lor?

Pe care aparate sunt indicate cifre?

Cu ajutorul desenelor povestiți, care dintre copii fac observații, care – experimente?

Nicolai

Ionel

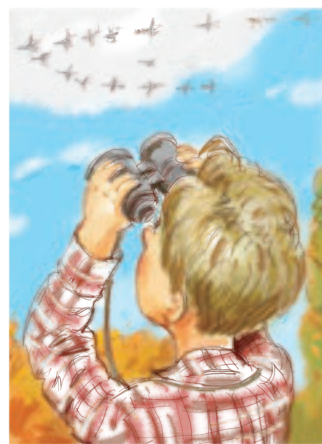
Sofia

Tatiana

Lenuța

Mihăiță

Rețineți! Se interzice folosirea vaselor sau obiectelor de sticlă dacă ele sunt crăpate sau deteriorate!

Ce aparate de măsurat folosește mama la bucătărie, când gătește o plăcintă după o rețetă?

Concluzie.

Pentru efectuarea observațiilor, investigațiilor și măsurărilor se folosesc diferite aparate. Aceasta dă posibilitatea să obținem informații mai exacte despre obiectele studiate.

EU CERCETĂTOR. EU CERCETĂTOARE.

STUDIEM PROPRIETĂȚILE AERULUI.

Ghicește ghicitoarea.

Este așa de mare, că ocupă întreaga lume,
Este așa de mic, că în crăpătură intră.

Aerul, precum o plapumă, învelește Pământul. El este transparent, nu are culoare și miros, de aceea noi nu-l vedem, dar îl putem simți. Despre existența aerului se poate afla cu ajutorul experimentelor.

Experimentul 1.

1. Fluturați cu un caiet lângă față.
2. Ce simțiți? Mișcarea aerului.

Concluzie. Aerul se mișcă.

Experimentul 2.

1. În borcanul cu apă puneți o piatră mică.
2. Ce ați observat? Pe pereții borcanului au apărut bule.

Concluzie. Aer este în crăpăturile pietrei.

Experimentul 3.

1. Luați o punguliță de polietilenă și răsuciți-o din partea găurii.
2. Ce ați observat? S-a format o „pernuță” de aer.

Concluzie. Aerul ocupă întreg spațiu al pungii.

Aerul se simte, când suflă vântul. Vântul – este mișcarea aerului.

Cu ajutorul cui se mișcă obiectele din imagine?

Realizați experimentul.

1. Rețineți respirația pentru o vreme.
2. Ce ați simțit?

Concluzie. Omul nu poate trăi fără aer.

Se poate desena aerul? Poate aerul să răsunе? Folosindu-vă de desene, povestiți despre importanța aerului pentru plante, animale și om. Ce faceți voi pentru a avea aer curat în clasă?

Știați că..

Cel mai bun purificator de aer sunt plantele. Frunzele lor absorb substanțele dăunătoare. Pentru a îmbunătăți starea aerului trebuie plantați arbori și arbuști.

De ce pădurile sunt numite „plămâni” planetei?

Care este dauna adusă de aerul poluat? Cum să protejăm aerul împotriva poluării?

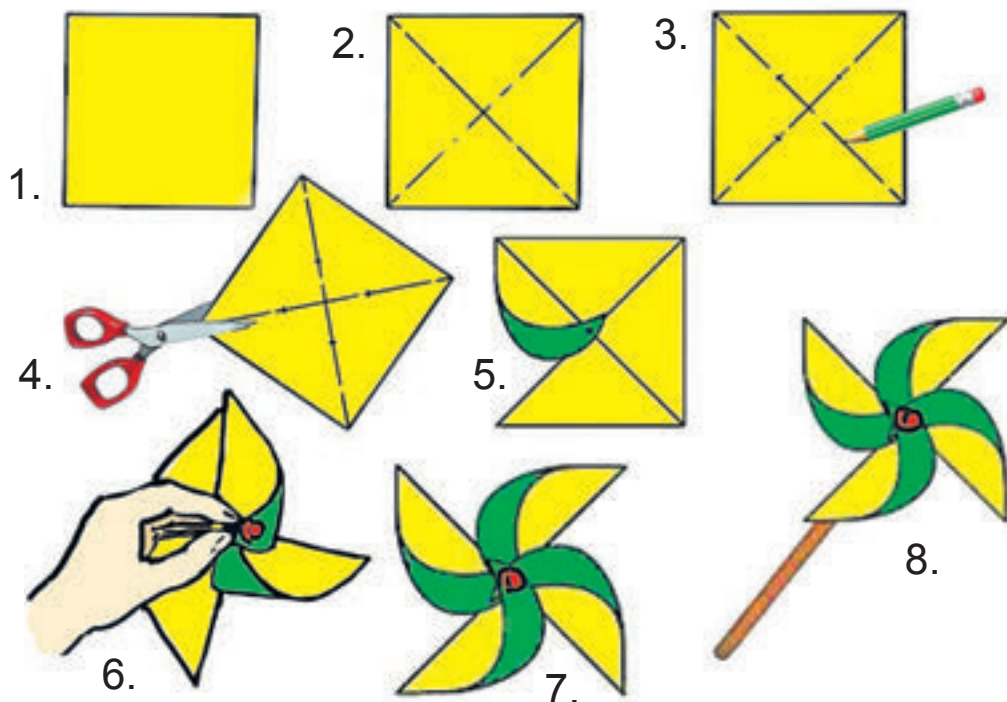
Împreună cu cei maturi, verificați dacă aerul din localitatea voastră este curat. Pentru aceasta luați benzi lipicioase (scotch) și puneți-le pe arborii din parc, pe stâlpii de lângă drum, pe pereții casei voastre. După 24 ore le luați și le comparați. Care din benzi este mai murdară? De ce?

Confecționați moara de vânt din hârtie.

Aveți nevoie de: un bețișor de lemn sau creion, foaie de hârtie color, pioneză.

Efectuați succesiv:

Suflă asupra morii de vânt – observați cum aerul o învâрте în jurul axei.

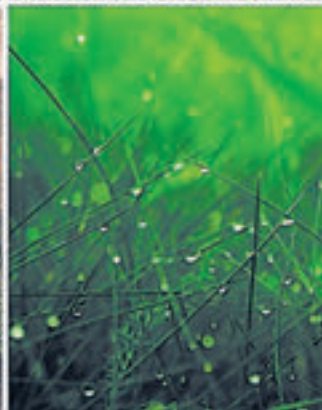
Concluzie.

Aerul este transparent, nu are culoare și miros, de aceea noi nu-l vedem, dar îl putem simți. Aerul este necesar tuturor ființelor vii pentru respirație. Protejați și păstrați aerul curat!

STUDIEM PROPRIETĂȚILE APEI

Ce unește aceste poze? Unde mai există apă în natură?

Ce știți voi despre apă?

Ce proprietăți are apa? Pentru a putea răspunde la aceste întrebări, executăm experimentele.

Experimentul 1.

1. Încercați apa curată la gust.
2. Ce ați simțit?
3. Miroșiți apa. Ați simțit mirosul ei?

Concluzie. Apa nu are nici gust, nici miros.

Experimentul 2.

1. Introduceți lingura în paharul cu apă.
2. Se vede lingura?

Concluzie. Apa este transparentă.

Experimentul 3.

1. Turnați apa din pahar într-o cană sau vas.
2. Apa și-a schimbat forma?

Concluzie. Apa nu are formă, ea primește forma vasului în care se află. Apa este fluidă (curgătoare).

Pentru ce necesități oamenii folosesc apa?
Ce importanță are apa pentru plante,
animale și om?

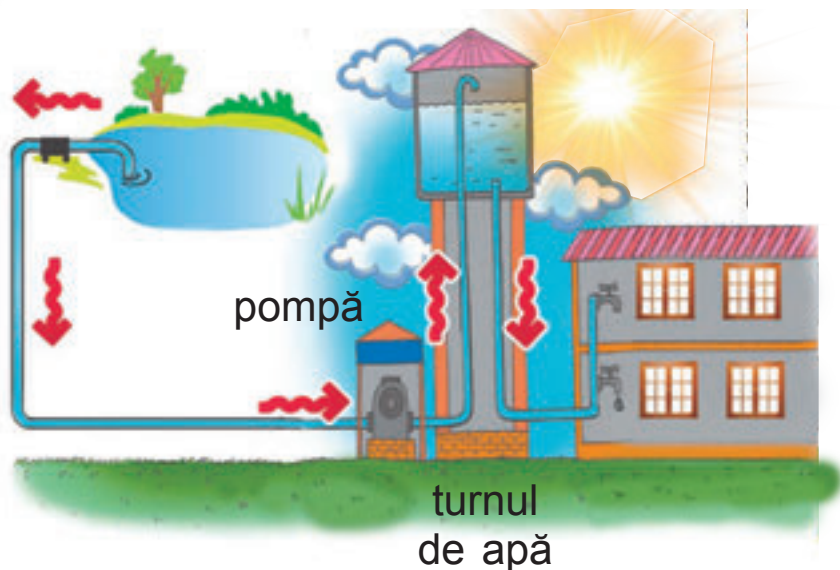

Pentru ce oamenii au nevoie de apă în locuințe?
Cât de des o folosiți?

Aflați cum ajunge apa în clădirile cu multe etaje.

Cum apa pătrunde în locuințe? Povestiți cum se păstrează
apa la voi în familie.

Concluzie.

**Apa este transparentă, fără gust și miros. Ea
primește forma vasului în care este turnată.
Păstrați și ocrotiți bazinele cu apă!**

Știați că...

Apa se află în toate organismele: insecte, pești,
păsări, animale, plante.

În organismul omului, de asemenea, este apă.

STUDIEM PROPRIETĂȚILE SOLULUI. IMPORTANȚA SOLULUI PENTRU NATURA VIE.

Ghicește ghicitoarea.

Pe toți îi hrănește, îi adapă, dar de el nu toți au

Povestiți cu autorul desenelor despre importanța solului pentru organisme. Cine trăiește în sol? De unde plantele obțin substanțe nutritive?

Mic dicționar

Solul — este stratul superior fertil al pământului, unde cresc plante și trăiesc diferite organisme.

Solul conține humus. Humusul se formează ca urmare a putrezirii frunzelor căzute, plantelor și animalelor moarte. În humus se află diferite substanțe nutritive necesare plantelor pentru creștere și dezvoltare. Cu cât este mai mult humus în sol, cu atât solul este mai fertil (roditor).

Ce conține solul? Pentru a răspunde la această întrebare, efectuăm următoarele experimente.

Experimentul 1.

1. Într-un pahar cu apă puneți puțin sol.
2. Ce ați observat?

Concluzie. În compoziția solului intră aerul.

Experimentul 2.

1. Într-un pahar cu apă puneți puțin sol.
  2. Amestecați apa cu un bețișor.
  3. Ce ați observat?
- Pe fundul paharului s-a format un strat de nisip și unul de argilă.
- Concluzie.* În sol este nisip și argilă.

Experimentul 3.

1. Puneți puțin sol pe un șervețel de hârtie. Acoperiți-l cu alt șervețel și-l presăți.
  2. Ce ați observat?
- Concluzie.* În sol este apă.

Povestiți cu ajutorul desenelor despre importanța solului pentru plante, animale și om.

Unde dispare apa murdară după spălarea vaselor, spălarea hainelor, scăldat?

Ce se va întâmpla cu solul dacă îl vom uda cu apă murdară?

Faceți un experiment.

Un ghiveci umpleți-l cu sol, altul – cu argilă. În fiecare ghiveci plantați câte o fasolă. Așezați ghiveciurile pe pervazul unui geam din clasă. Udați regulat. Urmăriți cum vor crește plantele. Toate schimbările notați-le și faceți comparații. Faceți concluzii.

Concluzie.

Solul – este stratul superior fertil al pământului, unde cresc plante și trăiesc diferite organisme. Solul se compune din humus, argilă, nisip, apă, aer.

Ucraina este bogată în soluri roditoare. Ele au nevoie de protecție!

Știați că...

Unele plante petrec în sol aproape întreaga viață. Acestea sunt – cârțița, viermele de ploaie (râma), orbetele ș.a.

Ele se alimentează cu rădăcinile plantelor.

Cârțița

Viermele
de ploaie
(râma)

Orbetele

LUMEA, CE NE ÎNCONJOARĂ

**NATURA ESTE ÎN JURUL NOSTRU.
NATURA VIE ȘI MOARTĂ**

Priviți în jur. Numiți ce vă înconjoară. Cum credeți, din ceea ce vă înconjoară, ce aparține corpurilor naturii? Ce nu aparține?

Mic dicționar

Corpuri – toate obiectele ce ne înconjoară.

Numiți corpurile naturii, redate în desen.

Din cele redate în desen, ce vedeți în fiecare zi în drum spre școală.

Care din aceste corpuri aparțin naturii vii.

Soarele, stelele, aerul, apa, pietrele sunt **corpuri ale naturii moarte.**

Plantele, ciupercile, animalele, omul – sunt **corpuri ale naturii vii.**

Ajutați-l pe Taras să găsească drumul spre casă. Numiți întâi corpurile naturii moarte, care le va întâlni în drum spre școală, apoi – corpurile naturii vii. Forma cărei linii are drumul.

Comparați imaginile. Ce au ele în comun? Prin ce se deosebesc?

Stea de mare

Stea cosmică

CORPURILE NATURII

MOARTE (NEVIE)

nu respiră

cresc

nu se alimentează

nu se înmulțesc

nu mor

VIE

respiră

cresc

se alimentează

se înmulțesc

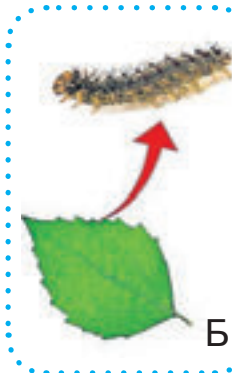
mor

Se poate stabili, care natură este mai importantă moartă sau vie?

Natura moartă și vie coexistă armonios. Legătura dintre ele, face posibil să coexiste împreună oamenii, plantele și animalele.

Care schemă reprezintă legătura dintre natura moartă și cea vie. Explicați.

Povestiți, folosind fotografiile, cum interacționează corpurile naturii vii cu cele ale naturii moarte. Dați exemple proprii.

Comparați, pe baza fotografiilor date, corpuri din natură de aceeași culoare, formă, mărime. Descrieți aceste corpuri. Ce este comun între ele? Prin ce se deosebesc?

Concluzie.

Natura moartă și cea vie sunt strâns legate între ele. Natura vie nu poate să existe fără natura moartă.

Știați că...

Crocodilii se hrănesc cu broaște țestoase, pești, păsări, animale. Pentru o digestie mai bună a hranei, ei înghit pietre.

SOARELE – IZVOR DE LUMINĂ ȘI CĂLDURĂ

Ghiciți ghicitoarea.

Disc frumos și aurit
Chiar din cer a răsărit,
Ziua întreagă strălucește
Și pământul încălzește.

Cine e?

Ce v-a ajutat să ghiciți ghicitoarea? Amintiți-vă cine face parte din natura vie. La ce tip de natură, vie sau moartă, aparține Soarele?

Poate exista viața fără căldură și lumină solară?
De ce?

Ce floare este reprezentată pe desen? Observați, cum se schimbă poziția ei față de soare în decursul unei zile. Explicați de ce.

Soarele este necesar pentru tot ce este viu pe pământ. Fără lumina și căldura solară nu poate trăi nici un organism.

Mic dicționar.

Organisme – corpuri ale naturii vii.

Explicați de ce copiii și oamenii din poezie trebuie să fie veseli.

SOARELE DE DIMINEAȚĂ

S-a spălat frumos pe față
Și-a ieșit în lumea mare,
Să ne zică: Salutare!
Hai copii și vom ieși
Soarelui să îi zâmbim,
Să ne fie viața plină
De căldură și lumină.

Influențează soarele asupra dispoziției voastre?
Cum anume?

Lămuriți conținutul proverbului.
După ce apune soarele, laudă ziua.

Imaginați-vă și continuați propoziția.

Deodată soarele a dispărut pentru totdeauna...

Mic dicționar.

Soarele – o sferă gigantică, fierbinte și cea mai apropiată stea de pământ.

Rețineți! Pentru a nu afecta văzul, nu vă uitați la soare. În zilele călduroase, cu mult soare este necesar să purtăm ochelari de soare.

După imagini compuneți reguli pentru a vă apăra de soare.

Confecționați aplicația ”Soarele clasei noastre”, după modelul dat sau la dorință. Decorați sala clasei cu aplicația obținută.

Aveți nevoie de: hârtie colorată, creion simplu, foarfece, clei, materiale pentru decor, carton (culoarea la alegere).

Efectuați succesiv:

Concluzie.

Soarele – izvorul de lumină și căldură, fără de care nu există viață pe Pământ. Lumina solară poate fi văzută, iar căldura – simțită.

Știați că...

Pentru un somn sănătos, e mai bine să adormim în întuneric.

LUMEA NATURII VII. CE LE ESTE NECESAR ORGANISMELOR PENTRU VIAȚĂ.

Amintiți-vă din ce este formată natura vie. Dați exemple de corpuri ale naturii vii și moarte.

Ce corpuri sunt reprezentate în imagini? Care din ele sunt organisme?

Plantelor pentru viață le este necesară lumina solară. Ele s-au învățat să o găsească și să se îndrepte spre ea.

Experimentul 1.

1. În prima zi puneți ghiveciul cu lăstari pe masă, care este la distanță mai mare de geam. Ce-ați observat a doua zi?

2. Apoi mutați ghiveciul într-un loc luminat de soare. În perioada zilei urmăriți lăstarul. Își vor schimba poziția lăstarii?

3. Faceți concluzie.

Experimentul 2.

1. Puneți două cepe în două pahare cu apă. Un pahar puneți-l pe pervazul camerei voastre. Al doilea pahar – într-un loc rece.
2. Observați pe parcursul săptămânii schimbările ce vor avea loc. Comparați-le.
3. Faceți concluzie.

În încăperea
caldă

În încăperea
rece

Care plantă a crescut la întuneric,
dar care – la lumină? Lămuriți de ce.

Concluzie.

Organismele pentru viață au nevoie de lumină, căldură, aer, apă, substanțe nutritive. Omul – este un organism, el tot are nevoie de lumină, căldură, aer, apă și alimentație sănătoasă.

CUPRINS

EU ȘI ȘCOALA MEA

Eu școlar. Eu școlăriță	4
Noi colegi de clasă	6
De ce trebuie să respectăm regimul zilei . . .	10
Postura mea – sănătatea mea	14
Curățenia și igiena personală	17
Eu și posibilitățile mele	21
Cine sunt eu? Cum sunt eu? Ce sunt eu? .	21
Cum eu cresc	24
Cum fac cunoștință cu lumea înconjurătoare	26
Organele de simț – asistenții noștri.	29
Ochii – organul văzului	31
Oare se poate vedea totul cu ajutorul ochilor. . .	35
Urechile - organe ale auzului	39
Se poate oare totul auzi cu ajutorul urechilor	42
Pielea – organ al pipăitului	44
Nasul – organul mirosului	49
Limba – organul gustului	51
Școala mea	53
Siguranța drumului spre școală	53
Facem cunoștință cu sălile școlare	56
Plimbare prin curtea școlii	58
Clasa noastră	61
Plantele de cameră	65
Cum să îngrijim plantele de cameră	67
Învățăm să interacționăm.	69

EU ȘI LUMEA ÎNCONJURĂTOARE

Cum eu studiez lumea înconjurătoare	72
De ce se petrec observații	72
De ce efectuăm experimente	75
Pentru ce efectuăm măsurări	80
Cu ajutorul cui noi investigăm	83
Eu cercetător. Eu cercetătoare	87
Studiem proprietățile aerului	87
Studiem proprietățile apei	92
Studiem proprietățile solului	
Importanța solului pentru natura vie	96
Lumea, ce ne înconjoară	100
Natura este în jurul nostru.	
Natura vie și moartă	100
Soarele – izvor de lumină și căldură.	105
Lumea naturii vii. Ce le este necesar	109
organismelor pentru viață.	

Навчальне видання

ГІЛЬБЕРГ Тетяна
ТАРНАВСЬКА Світлана
ГНАТЮК Ольга
та ін.

Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ

**Підручник інтегрованого курсу для 1 класу закладів
загальної середньої освіти з навчанням молдовською мовою
(у 2-х частинах)
Частина 1**

Рекомендовано Міністерством освіти і науки України

Видано за рахунок державних коштів. Продаж заборонено

Переклад з української мови

Перекладач *Олена Кройтор*

Молдовською мовою

Редактор *Костянтин Даскалюк*

Обкладинка, макет, художнє оформлення,
комп'ютерна обробка ілюстрацій *Світлани Железняк*

Коректор *Олександр Борка*

Формат 70×100/16.

Ум. друк. арк. 9,1. Обл.-вид. арк. 8,95.

Тираж 301 пр. Зам. № 107 П.

Державне підприємство

«Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Світ».

79008 Львів, вул. Галицька, 21

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи серія ДК № 4826 від 31.12.2014

www.svit.gov.ua

e-mail: office@svit.gov.ua

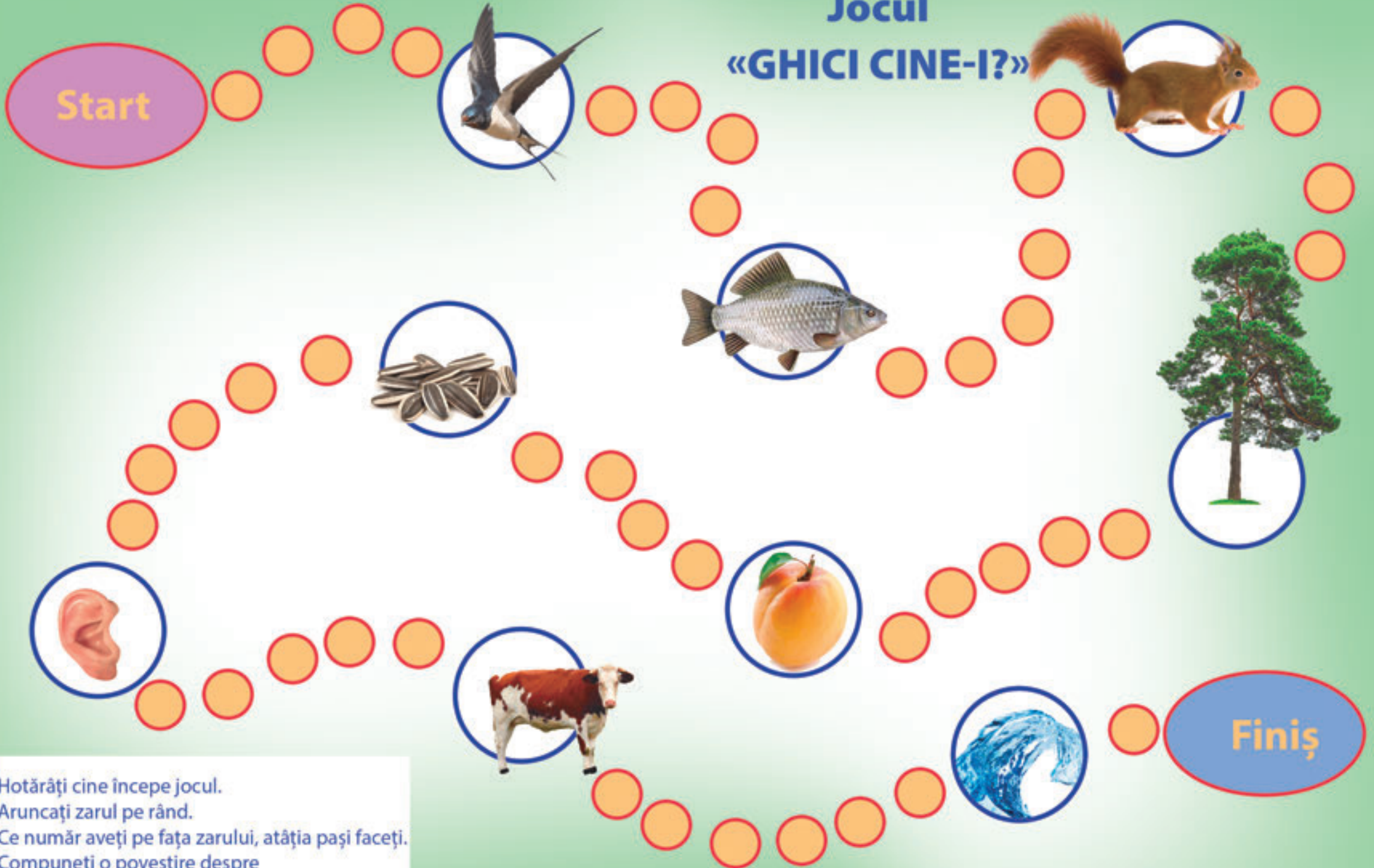
svit_vydav@ukr.net

Друк ТДВ «Патент»

88006 м. Ужгород, вул. Гагаріна, 101

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи серія ДК № 4078 від 31.05.2011

Jocul «GHICI CINE-I?»

Hotărâți cine începe jocul.
Aruncați zarul pe rând.
Ce număr aveți pe fața zarului, atâția pași faceți.
Compuneți o povestire despre
o plantă sau un animal, care i-ați văzut.